

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ (ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ)

Ἐν Ἑλλάδι Δραχ. 10
Ἀλλοδαπῆς Δρ. χρ. 10

Ἀρχαίται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου μηνός.

ΑΓΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

Πᾶσα αἰτισίς ἀφορῶσα εἰς τὸ φύλλον ἀπευθύνεται
Πρὸς τὸν κ. Ι. Λαμπροδὴν διηγήτορον
Ὅδος Ἱπποκράτους 5

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον ἄρθρον (περὶ τῆς ἐνδεχομένης συγκροτήσεως Τούρκων καὶ Βουλγάρων). — Θράκη (στατιστικαὶ πληροφορίες περὶ τῆς ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν). — Μακεδονία (ὁλοφάντος Βουλγάρων ἐν Ἀσβεστοχωρίῳ). — Ἰσὺς Μελέης. — Ἀγγέλματα καὶ θρύλοι. — Μικρὰ Ἀσία (στατιστικαὶ πληροφορίες περὶ τῆς ἐπαρχίας Προύνης). — Τὰ ἐν Ἑλλάδι. — Τελευταῖαι εἰδήσεις.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 12 Ἰανουαρίου 1905.

Αἱ ἐπὶ μακρὸν σιγήσασαι φῆμαι περὶ ἐπιχειρήσεως τουρκοβουλγαρικῆς ῥήξεως ἤρχισαν καὶ πάλιν μετ' ἐντάσεως κυκλοφοροῦσαι. Ὁ θησαυρὸς τῆς πολυμνήτου τουρκοβουλγαρικῆς συμβάσεως τοῦ Νάτσεβιτς ἀπεδείχθη, ὅτι ἦσαν ἀπλῶς ἄνθρωποι, ὅτι ἦτο ἀμοιβαία φιλία Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας ἀμφοτέρων ἐχουσὶν συμφέρον, εἰ καὶ πρὸς ἀντίθετον διευθύνειν, νὰ παρατείνωσι κατὰστασιν, ἢ, ἀν' εὐνοίαι ἦσαν αἱ περιστάσεις, οὐδέτερά αὐτῶν θὰ ἤνευχετο.

Μεταξὺ τῶν ὀλίγων δυσπίστων πρὸς τὸ βιώσιμον ἢ μᾶλλον τὸ πραγματοποιήσιμον τῆς συμβάσεως ἐκείνης, ἐφ' ἣ ὁ φιλοβουλγαρὸς εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀνεκέρυσσε Βίσμαρκ τὸν γηραιὸν διπλωμάτην τῆς ἡγεμονίας, ὑπῆρξε καὶ τὸ φύλλον τοῦτο, στηρικτὸν, ὡς προσπαθεῖ πάντοτε νὰ πράττῃ, εἰς τὴν ἀπλὴν καὶ στοιχειωδὴ λογικὴν τῶν πραγμάτων. Καὶ ἡ λογικὴ αὕτη βοᾷ εἰς τοὺς ἔχοντας ὅσα ἀκούειν καὶ ἰδεῖν νοεῖν, ὅτι μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας, ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὡς ἔχουσιν, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδύνατον νὰ ἀποδοθῇ ὁ πόλεμος.

Τίς ὁπλίζει τοὺς συρφετοὺς, οἵτινες εἰσέρχονται ἀπὸ βορρᾶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὅπως ἐλευθερώσωσι τὸν πληθυσμὸν ταύτης ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ διὰ τοῦ πρωτοτύπου τρόπου τῆς διολοφονίας καὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ, τίς ἄγει αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄξιμον ἔργον, τίς διωκομένων υποδέχεται καὶ περιβάλλει, ὅπως καὶ πάλιν ἐκπέμψῃ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, πάντων ἄριστα γινώσκει ἡ Τουρκία καὶ πάντων πληρέστατα ἐγίνωσκον, ὅτι ὑπέγραφε τὴν μετὰ τοῦ Νάτσεβιτς σύμβασιν. Οἱ Τούρκοι παρὰ τὸ δόλιον, τὸ καχύποπτον καὶ τὰ μισαλλόδοξα αἰσθημάτων πρὸς πᾶν ὅ, τι χριστιανικὸν ἔχουσιν εἴπερ τι καὶ ἄλλο ἔθνος τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν νὰ γεύωνται ἐν ὑπομονῇ τὰς πικρίας τῶν ἀτυχημάτων τῶν, ἐκείνων μάλιστα, ἅτινα προεκάλεσεν ἡ ἐσχάτη αὐτῶν μωρία.

Ὀλίγον ἄργα νῦν διαγινώσκουσι τὸ βάθος τοῦ τάφου, ἐν ἰδίαις χερσὶν ἔσκαψαν σκορπίζοντες ἀφειδῶς τὰ ἐπισκοπικά ἐν Μακεδονίᾳ βεράτια εἰς τοὺς Βουλγάρους ἀρχιερεῖς, ὅπως ἐκδικηθῶσι καὶ καταπονήσωσι τὸν ἀδιαιτάτως μισητὸν αὐτοῖς Ἑλληνισμόν δι' οὐδὲν ἄλλο ἐγκλημα ἢ διότι οὗτος ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐν Τουρκίᾳ λαοὺς ἀποτελεῖ τὸ εὐγενέστερον, πολιτιστικώτερον, προοδευτικώτερον καὶ ισχυρότερον φυλετικὸν στοιχεῖον τῆς τουρκικῆς αυτοκρατορίας. Ἀργὰ βλέπουσι νῦν, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς οὗτοι ἀντὶ τῆς κηρύξεως εἰς τὰ ποιμένα τῶν τῆς εἰρήνης κρατοῦσι πρὸ αὐτῶν τὸν δαυλὸν τῆς ἀναρχίας καὶ τὸ κήρυγμα αὐτῶν εἶναι οἱ φῶνοι οἱ ἀνανδρὶ ἀλόγων ἀνθρώπων, μηδ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν ἐξακουμένων, οἱ ἐμπρησμοὶ οἰκῶν, σταποθηκῶν, ναῶν καὶ σχολείων. Ἀργὰ τελευταῖον πείθονται, ὅτι τὴν ὑπὲρ τὸ δὲν μακροτάτην καὶ διὰ τοῦτο ἀναισθητομένην αὐτοῖς ἐπίσκεψιν τοῦ Μύλλερ καὶ Δέμερικ, τοῦ Δε Τζωρτζ καὶ τῆς ἄλλης πολυαριθμοῦ φάλαγγος τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀξιωματικῶν, εἰς τὰς ἐνεργείας ταύτας τῶν Βουλγάρων ἐπισκόπων χρεωστοῦσιν.

Ὅλα ταῦτα ἐγίνωσκον καὶ ὑπέμειναν οἱ Τούρκοι καὶ ἐν γνῶσει, ὅτι οὔτε ἡ Βουλγαρία

θὰ παύσῃ συντάττουσα καὶ ἐξοπλίζουσα τὰς δολοφονικὰς συμμορίας, οὔτε αὐτοὶ οὗτοι θὰ παρήκον ἀκόλυτον τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ Βουλγαρίας εἰς Μακεδονίαν τῶν προσφύγων, ὑπέγραψαν τὴν περιλάλητον ἐκείνην σύμβασιν, ἐν ἣ ἀφειδῶς παρήκον τὰς ἀποδείξεις τῆς διπλωματικῆς νίκης τοῦ Βουλγάρου Βίσμαρκ.

Διὰ τί τοῦτο; Ἐφοβοῦντο τοὺς Βουλγάρους;

Περὶ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τῆς ὑποτελοῦς ἡγεμονικῆς βεβαίως οἱ Τούρκοι δὲν συμβουλεύονται τὰς πρὸς τοὺς «Καιροὺς» τοῦ Λονδίνου ἀνταποκρίσεις ἐκ Σοφίας τοῦ χαριτοβόρου ἀνταποκριτοῦ τοῦ παγκοσμίου φύλλου κ. Μπούτσερ. Ἐχουσι καὶ ἄλλας πηγὰς πληροφοριῶν, καθ' ἃς εἶναι ἐν πληρεστάτῃ γνῶσει περὶ τῶν ἡμερῶν, αἵτινες ἀπαιτοῦνται, ὅπως καταλύσῃ ὁ τουρκικὸς στρατὸς ἐν τῇ βουλγαρικῇ πρωτεύουσιν.

Ἀλλὰ τὸν περίπατον τοῦτον τῶν Τούρκων ρεδίζοντων ἐκώλυνεν ὁ βόρειος ἐκείνος ἀνεμος, ὅστις ἐξαίρετικῶς παγώνει τὸ τουρκικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέδας του, ὁ ἀνεμος ἐκείνος, ὅστις ἠνάγκαζεν αὐτοὺς νὰ ἀνέχωνται τὰς δολοφονίας τῶν Βουλγάρων, νὰ ἀπολύωσι τῶν φυλακῶν τοὺς συλλαμβανόμενους, νὰ ἀμνηστεύωσι τοὺς καταδικαζομένους.

Τίς σήμερον δὲν βλέπει, ὅτι οἱ Τούρκοι τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου τούτου αἰσθάνονται ἀσθενέστεραν; Τίς δὲν κατανοεῖ, ὅτι τὰ γονατὰ τῶν ἐλύθησαν ἐκ τοῦ φόβου καὶ τίς δὲν βλέπει, ὅτι ἡ ἄριστα ὑποκρυπτομένη μέχρι τοῦ νῦν ὀργὴ τῶν εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον δὲ ἐκτραγῆ κατὰ τρόπον τερματίζοντα κατὰστασιν, ἥτις ὁσημέραι βαρβαρικῶς καὶ λεληθότως ἄγει εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τῆς καρδίας τῶν ἐν Ἑυρώπῃ κτῆσεων τῆς ὁμαλικῆς αυτοκρατορίας, ἀπὸ τῆς Μακεδονίας;

Υπάρχουσιν οἱ φρονούντες, ὅτι οἱ Βούλγαροι αἰσθανόμενοι περιπεπλεγμένην τὴν προστάσιν αὐτῶν ἐν Μαντζουρίᾳ δὲν θὰ θελήσωσι ποτε νὰ κηρύξωσι τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' ἡ δοξασία αὕτη εἶναι μόνον ἐν μέρει ὀρθή, τοῦτο μὲν διότι ἀξιολογώτατα δύναται νὰ συμβῇ τῇ Βουλγαρίᾳ, ὅτι πρὸ ὀκταετίας ἤμιν τοῖς Ἑλλησι, νὰ ἀπειλήσῃ ὅλην πόλιν, ἀλλὰ μὴδέποτε νὰ προδῇ εἰς αὐτὸν, ὅτε ἐνδέχεται νὰ ἐξυπνήσῃ μίαν ἡμέραν καὶ ἰδῇ ἀποπεμπόμενον εἰς Σοφίαν τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει διπλωματικὸν αὐτῆς πράκτορα, τὸν πόλεμον δὲ κηρυττόμενον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦτο δὲ, διότι ἐν Βουλγαρίᾳ συμβαίνει τοῦτο τὸ παράδοξον, ὅτι τολμηρότεροι καὶ αὐθαδέστεροι καὶ πρὸς αὐτόδουλον ἐνεργεῖαν ῥέπουσαι ἀποδεικνύονται ἐκείναι ἀκριβῶς αἱ κυβερνήσεις, ὧν τὰ διανοήματα καὶ αἱ πράξεις εἶναι ὅλως ἀντίθετα πρὸς τὰ αἰσθημάτων τοῦ ὅλου βουλγαρικοῦ ἔθνους. Τὸ αἰσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης δὲν εἶναι φυτὸν ἐκ τῶν φυομένων ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἡ ἐπιφανεστάτη πολιτικὴ μορφή, ἣν ἀνδείξει ποτε ἡ Βουλγαρία, εἶναι ὁ Σταμπούλφ, ὁ ἐκπροσωπῆσας τὸν μισορρωσισμόν καὶ καταστήσας αὐτὸν τὸ δραστικώτερον διπλωματικὸν μέσον, ὅπως προσηλυτίσῃ καὶ τὸν τύπον καὶ τὰς κυβερνήσεις αὐτὰς τοῦ μεσευρωπαϊκοῦ συνδύσμου καὶ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν κλασικὴν ἐκείνην οὐτοπλίαν καὶ μεγαλοπρεπεστάτην μωρίαν, ὅτι ἡ Βουλγαρία κέκληται νὰ καταστῇ ὁ ἐν τῇ νοτιανατολικῇ Εὐρώπῃ φραγμὸς κατὰ τοῦ βορικοῦ χειμάρρου!

Τίνα δεδομένα ἔχομεν, ὅτι ἐξηφανίσθη ἡ ἰδέα αὕτη, ὥστε ἡ Βουλγαρία, νῦν μάλιστα, ὅτε κυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ ἀκραφνετέρου τοῦ Σταμπούλφ διαδόχου, τὸν στρατηγὸν Πρωτάρ, νὰ μὴ ὑποκινήθῃ ὑπὸ τῶν ὑποκόφων ἐκείνων ἀντιρρωσικῶν τάσεων γνωστῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων εἰς τυχροδικτικὸν τι κίνημα, ἐξ οὗ καὶ ἡττωμένη ἂν ἐξέλθῃ, νὰ ἀπολέσῃ μὲν τὴν οὐδένα ἔχει φόβον, νὰ κερδήσῃ δὲ εἶναι βεβαίαι τὴν τιμὴν, ὅτι ἐπολέμησεν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ ἰσῶς καὶ αὐτὸ τὸ κέρδος νὰ ἀποκομίσῃ, τὴν ἐνίσχυσιν τῶν βουλγαροφώνων πληθυσμῶν τῆς βορείου Μακεδονίας διὰ μεταβολῆς τῆς τύχης τῶν ἐπὶ τὰ κρείττω;

Φροῦδαί δὲ εἶναι αἱ ἐπὶ τὴν Αὐστρίαν ἐρεϊδόμεναι ἐλπίδες, ὅτι θὰ ἐμποδίσῃ τὴν σύγκρουσιν ταύτην, διότι ἡ Αὐστρία ὑποκρίνεται

μὲν, ὅτι συνεργάζεται ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τῆς Ρωσίας, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν τὸ ἔργον αὐτῆς εἶναι ἀπλῶς ἐπιτηρητικὸν τῶν ἐνεργειῶν τῆς συμμάχου.

Ἐν τοιαύτῃ συγκρούσει ποία ἔσται ἡ στάσις τῆς Ἑλλάδος;

ΘΡΑΚΗ

Ἐθνολογικὴ οὐσίασις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν. — Ἐκπαίδευσις — Ἄλλα περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς πληροφορία

Α'. Ὑποδιοίκησις 40 Ἐκκλησιῶν.

(Ἰδὲ καὶ προηγούμενον φύλλον).

Ὡς ἐν τῷ προλαβόντι εἴπομεν ἡ Διοίκησις τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν περιλαμβάνει 63 ὑποδιοικήσεις. Αὗται εἶναι αἱ ἐπομέναι: Ἡ τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν ἢ τοῦ Τυρνόβου: ἡ τῆς Βιζύης: ἡ τῆς Μηδείας: ἡ τοῦ Μπαμπᾶ Ἐσκή καὶ τελευταία ἡ τοῦ Λουλέ Βουργάζ.

Ἡ τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν ὑποδιοίκησις ἡ καὶ κεντρικὴ περιλαμβάνει τοὺς ἐπόμενους συνοικισμοὺς. Τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας (Κίρκ Κιλισί τουρκιστί), τὴν πρωτεύουσιν πόλιν τῆς ὅλης διοικήσεως, ἥτις εἶναι ἔδρα διοικητοῦ πασᾶ (Μουτασερίφου) καὶ στρατηγῶ ταξιαρχίας, ἔδρα δὲ καὶ Ἑλληνικοῦ Ἐπισκόπου. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἀνέρχονται εἰς 20,000 περίπου, ὧν 9000 Ἑλληνες, 5,500 Βούλγαροι, 3,500 Τούρκοι, 1000 Ἑβραῖοι 500 Ἀθίγγανοι καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρμένιοι καὶ ἄλλα ξένα γένη.

Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης κέντραται τέσσαρας Ἐκκλησίας καὶ συντηρεῖ ἑννέα σχολὰς, ὧν ἡ κεντρικὴ τῶν ἀρρένων περιλαμβάνει ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ ἡμιγυμνάσιον, διοικουμένη δὲ ὑπὸ διδάκτορος τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐκ τῶν ἄλλων δὲ τῶν σχολείων τὰ μὲν τέσσαρα εἶναι δημοτικὰ σχολὰ ἀρρένων, τὰ δὲ ἄλλα τέσσαρα παρθεναγωγεῖα. Εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα ταῦτα ἐφοίτησαν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1903—1904 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι 1060. Αἱ δαπάναι τῆς συντηρήσεως τῶν σχολείων τούτων ἀνῆλθον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς 25,000 χρυσᾶς δραχμᾶς, ἐκπορίζεται δ' αὐτὰς ἡ ἑλληνικὴ κοινότης ἐκ τοῦ δίσκου τῶν τεσσάρων ἑκκλησιῶν τῆς καὶ ἐκ τῶν εἰσφορῶν τῶν τριῶν λαμπρῶν φιλικπαίδευτικῶν σωματείων τῆς τοῦ Φιλικπαίδευτικῶν Συλλόγου Σαράντα Ἐκκλησιῶν. τῆς φιλικπαίδευτικῆς ἀδελφότητος «Ἐλπίδος» καὶ τῆς ἀγαθοποιῶ ἀδελφότητος «Ἐλπίδος», ἅτινα συνέστησαν καὶ συντηροῦσι φιλοτίμοι καὶ φιλόμονοι νέοι τῆς πόλεως.

Οἱ Ἑλληνες κατέχουσι τὰ στήθη ἐν τῇ ἐμπορίᾳ, ταῖς ἐπιστήμασι καὶ ταῖς τέχναις οὐ μόνον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν: ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ἀσχολοῦνται καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀμπελοργίαν κύριοι ὄντες ἀπεραντῶν ἀμπελώνων, ἐξ ὧν ὁ παραγόμενος οἶνος εἶναι ὀνομαστός ὡς ἐξαιρετός. Οἱ δὲ ὀθιμανοὶ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικώτερον εἰς τὴν γεωργίαν τὴν καλουμένην μεγάλην, κίριοι ὄντες μεγάλων ἀγροικιῶν: οἱ δὲ Βούλγαροι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικροὶ, ἐπιμορτοὶ γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι.

Ἐστὶν καὶ ἀριθμὸς ἀριθμοῦσαν περὶ τὰς 3000 κατοίκους, πάντας Ἑλληνες, τὴν τε συνειδήσιν καὶ τὴν γλῶσσαν. Ἀτυχῶς ἡ Πέτρα δὲν ἔχει ἀνάλογα πρὸς τὸν πληθυσμὸν τὰ σχολεῖα τῆς. Τὰ ἐν αὐτῇ λειτουργοῦντα σχολεῖα εἶναι μίαν δημοτικὴν σχολὴν ἀρρένων καὶ ἓν παρθεναγωγεῖον μετ' ἐνὸς διδασκάλου καὶ μιᾶς διδασκαλίσσης. Ἀγνοοῦμεν, ἐν αὐτῇ τῇ στασιμότητι ταύτῃ εἶναι τῶν κατόικων ἡ πένια. Ἡ δαπάνη τῶν σχολείων τούτων καταβάλλεται ἐκ τοῦ δίσκου τῆς ἑκκλησίας.

Σκόπελον. Κωμόπολις εἶναι καὶ ὁ συνοικισμὸς οὗτος ἑλληνικὸς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ μὲν χρι τῆς συνειδήσεως τῶν ἑλληνοφώνων κατοίκων του. Ἀριθμεῖ 1500 κατοίκους καὶ συντηρεῖ μικτὸν ἀρρένων καὶ θηλέων διδασκῆριον ὑπὸ ἑνὶ διδασκάλῳ. Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, μάλιστα ὁ γινώσκων, ὅτι ἐν Ἡπείρῳ δὲν ὑπάρχει κώμη καὶ χωριὸς μόνον κατοίκους ἀριθμοῦσα, ἥτις δὲν ἔχει πλὴρὴν δημοτικὴν σχολὴν, ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ παρθεναγωγεῖον, καὶ ἡ Σκόπελος, ὡς ἡ Πέτρα, δὲν ἔχει ἀνάλογα πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς σχολεῖα καὶ τοὶ ἀμφοτέραι αἱ κωμόπολεις αὗται διακρίνονται διὰ τὴν ἐν πολλοῖς ἀρχαῖζουσαν αὐτῶν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τοῦ ὅπερ συνδυαζόμενον πρὸς τὰ ὀνόματα αὐτῶν βάσιμον παρέχει τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ἀμφοτέραι εἶναι ἀποικίαι παλαιόταται ἐκ τῆς κυρίως Ἑλλάδος προελθούσαι ἰσῶς κατὰ τοὺς ἐπὶ σταυροφοριῶν τρικυμώδους χρόνους τῆς αυτοκρατορικῆς ἡμῶν ιστο-

ρίας. Ἀτυχῶς καὶ ὁ χρόνος ἐπιλείπει ἡμᾶς καὶ τὰ βοηθήματα δὲν ἔχομεν πρόχειρα πρὸς βαθυτέραν ἐρευναν τῶν ζητημάτων τούτων, πρὸς ἃ ἄλλως καὶ ὁ χώρος ἐνταῦθα δὲν εἶναι κατάλληλος.

Σκοπὸν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγαλύτερα κωμόπολις τῆς ἐπαρχίας τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν περιλαμβάνουσα 5000 κατοίκους Ἑλλήνων γηγενεστῶν. Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Πέτρας καὶ τῆς Σκοπέλου οἱ κάτοικοι τοῦ Σκοποῦ εἶναι φιλομαθέστατοι, σφόδρα δ' ἀνεπτυγμένον ἔχουσι καὶ τὸ αἰσθημα τῆς φιλοπατρίας. Τὰ κυριώτερα αὐτῶν ἀσχολήματα εἶναι ἡ ἀμπελοργία, ἡ γεωργία καὶ ἡ κεραμοουργία. Τὴν τελευταίαν πρὸ πάντων ἀσκοῦσιν ἀποδιδυμότες εἰς Ρωμανίαν καὶ Βουλγαρίαν.

Τὰ σχολεῖα τοῦ Σκοποῦ εἶναι ἐπτατάξις ἀστικῆς ἀρρένων σχολῆς, ἐν ἣ διδάσκουσι πέντε διδασκαλοὶ, καὶ Παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ διδάσκουσι δύο διδασκαλισσαί. Τὸ ὅλον τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἀνῆλθεν εἰς 400.

Ἡ ἑλληνικὴ σχολὴ τοῦ Σκοποῦ εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν Θράκῃ ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ 1810.

Εὐκάρων. Ἡ κωμόπολις αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ γιλιῶν ἀνθρώπων, ὧν οἱ 600 Ἑλληνες, οἱ δὲ λοιποὶ Βούλγαροι. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι συνοικίσθησαν ἐνταῦθα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Διότι κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἐκατονταετηρίδα τὸ Εὐκάρων ἦτο πλουσία καὶ μεγάλη κωμόπολις, ἡ πᾶσα Ἑλληνική: ἀλλὰ κατὰ τὸ 1798 οἱ κάτοικοι καὶ αὕτης καὶ τῆς πλησιόχωρου κωμοπόλεως Ἀζαράς (σήμερον κατελιγμένης ἐντελῶς ὑπὸ Τούρκων) μετηνέστησαν εἰς Κωνσταντίνου καὶ ἐγκατέστησαν ἐν τῷ Βαρεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ὅθεν, ὡς γνωστὸν, κατέγεται ὁ νῦν Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'. Ὁ παρέχων ἡμῖν τὰς περὶ τῶν θρησκικῶν τούτων κατοικιῶν πληροφορίες δὲν ἀναγράφει τὰ ἱστορικὰ αἰτία τῆς ἀθρόας ταύτης μεταναστεύσεως. Ἡ κώμη αὕτη ἔχει μίαν ἑκκλησίαν βυζαντινῆς, σχεδὸν ὑπόγειον, ἐν ἣ φιλάσσονται ἀρχαῖον χειρόγραφον εὐαγγέλιον. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης συντηρεῖ δημοτικὴν σχολὴν, εἰς ἣν φοιτοῦσιν ἀρρένα ὁμοῦ καὶ θήλειαι, περὶ τὰ πενήντα, ἐκπορίζεται δὲ καὶ αὕτη τὰς δαπάνας ἐκ τοῦ δίσκου τῆς ἑκκλησίας.

Γέναν (ἢ Γέναν). ἡ κωμόπολις αὕτη ἀριθμεῖ 3,000 κατοίκους ὧν 2700 Ἑλληνες καὶ 300 Βούλγαροι. Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἀρχαία βυζαντινὴ Ἐκκλησία. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης συντηρεῖ τετράκτονον δημοτικὴν σχολὴν, ἐν ἣ διδάσκουσι τρεῖς διδασκαλοὶ περὶ τοὺς 110 μαθητὰς, καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ μιᾶς διδασκαλίσσης, εἰς ᾧ φοιτῶσι περὶ τὰς 80 μαθητρίδας.

Βουναρ Ἰσάιρ. ἡ κωμόπολις αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ 4000 ἀνθρώπων, ὧν τὸ τέταρτον μόνον Ἑλληνες, οἱ δὲ λοιποὶ Τούρκοι καὶ Βούλγαροι. Ἡ ἡμετέρα κοινότης συντηρεῖ δημοτικὴν σχολὴν μετὰ δύο διδασκάλων, εἰς ἣν κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἐφοίτησαν 90 μαθηταί, καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ μιᾶς διδασκαλίσσης, εἰς ᾧ προσῆλθον περὶ τὰς 60 μαθητρίδας. Ποροὶ καὶ ἐνταῦθα τῶν σχολείων εἶναι τὰ εἰσοδήματα τῆς ἑκκλησίας.

Τσόγγαρα. Βουλγαροφώνος κωμόπολις περιλαμβάνουσα 1500 κατοίκους, ὧν οἱ 1000 Ἑλληνες τὴν συνειδήσιν καὶ τὸ θρησκευμα, οἱ δὲ λοιποὶ σχισματικοί. Οἱ ἡμέτεροι συντηροῦσι δημοτικὴν σχολὴν, εἰς ἣν ἀναμῖξ ἀρρένες καὶ θήλειαι μαθηταὶ φοιτοῦσιν.

Κουρούδερ. τὸ χωρίον τοῦτο περιλαμβάνει 1000 περίπου κατοίκους, ὧν 600 Βούλγαροι, 400 δὲ Ἑλληνες. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι διατηροῦσι γυμνασίον, εἰς ᾧ φοιτῶσι περὶ τοὺς 40 μαθητὰς. (Ὁς συνεχίσωμεν εἰς τὸ προσεχές.)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ὁλοφάντος. — Τὶ ἐσκόπουν νὰ πράξωσι καὶ πῶς προελήφθησαν. — Καὶ γυναικες Ἑλληνίδες ἐνοπλιοί.

Ἐπιστάλλουσιν ἡμῖν ἐκ Θεσσαλονίκης ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1905.

Ἀγνοῶ διὰ τίνα ἱστορικὴν αἰτίαν ἡ πλησιόχωρος ὁμογενὴς κωμόπολις τοῦ Ἀσβεστοχωρίου ἔχει τάξιν ὡς ἐορτὴν τῶν Γραμμάτων, σχολὴν παρὰ τοῦ Πανελληνίου καθιερωμένην ἡμέραν τῆς 30 Ἰανουαρίου, ἐπέτειον τῆς ἐορτῆς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀλλὰ τὴν πρώττην τοῦ Ἰανουαρίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ταύτην οἱ Ἀσβεστοχωριῖται ἡτοιμάζοντο νὰ πανηγυρίσωσι τὴν ὥραιαν τῆς ἐθνικῆς παιδείας ἐορτὴν, οἱ διδασκαλοὶ συνέτακσαν τοὺς πανηγυρικοὺς καὶ τὰ παιδιὰ ἐκοπτοὶ κλῶνας δαφνῶν καὶ μύρτων, ὅπως στολίσωσι τὰς εἰσοόδους καὶ τὰ παράθυρα τῶν σχολείων. Ἀφῆκε τὴν προτεραιαν ἀπὸ πρώτης ἐργασίας, ὅτι ἡ ἐορτὴ ἐματαιώθη καὶ ἀνεβάλλετο διὰ τὴν 30 Ἰανουαρίου. Ὁ κόσμος ἤγγισεν τὰ συμβαί-

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

4 ο/ο εις πρώτην ἀναζήτησιν.
4 1/2 ο/ο δια τρεῖς μῆνας.
5 ο/ο δι' ἕξ μῆνας.
5 1/2 ο/ο δι' ἑν ἔτος.

